

Pijnbehandeling bij operaties bij kinderen

Poli Pijnbestrijding

Beter voor elkaar

Inleiding

Uw kind is of wordt geopereerd in het Ikazia ziekenhuis. Het is belangrijk dat uw kind na de operatie zo min mogelijk last heeft van pijn. Pijn is onplezierig en laat mogelijk vervelende herinneringen achter. Patiënten die de eerste dagen na de operatie een goede pijnbehandeling hebben gekregen, herstellen beter.

In deze folder leest u meer over de pijnbehandeling na de operatie.

Hoe kunnen we pijn meten?

Het is belangrijk te beseffen dat ieder kind pijn op een andere, unieke wijze beleeft. De oorzaak van de pijn, eerdere ervaringen en ook het al dan niet ondervinden van steun en vertrouwen spelen hierbij een rol. Ieder kind ervaart (beleeft) pijn op een andere manier. Uw kind is de enige die kan vertellen of hij/zij pijn heeft en hoe erg die pijn is. Bij kleine kindjes die nog niet kunnen praten wordt gebruik gemaakt van een pijn-gedrag-observatie score, deze is gebaseerd op een aantal kenmerken van uw kind die te maken kunnen hebben met pijn, zoals een pijnlijk vertrokken gezicht, verkrampde ledematen, onrust, huilen etc. Is uw kind tussen de vier en zeven jaar dan wordt gebruik gemaakt van een pijnmeetlatje waarop gezichtjes staan. Zie onderstaand voorbeeld:

Pijnmeetlat

Groen gezichtje is geen pijn, oplopend naar het uiterst rode gezichtje is steeds meer pijn. Uw kind kan aanwijzen welk gezichtje bij hem past. De verpleegkundige kan dan zien met welk pijncijfer dit overeenkomt. Dit gebeurt met behulp van de cijfers op de andere kant van het meetlatje. Het gaat om de pijn die uw kind op het moment van het meten voelt. Pijn is een persoonlijke ervaring. Het maakt niet uit of iemand anders bij dezelfde operatie meer of minder pijn aangeeft.

Bij het aangeven van de pijn kan het helpen om te denken aan pijn die uw kind wellicht in het verleden heeft ervaren (gehad). Deze pijn kan vergeleken worden met de pijn die op dat moment ervaren wordt. Bij kinderen ouder dan zeven jaar gebruiken we de numeric rating scale (NRS). Hierbij wordt gevraagd om de pijn in een getal uit te drukken. Bijvoorbeeld: 10 is de meest vreselijke pijn en 0 is helemaal geen pijn. En elke variatie er tussenin is mogelijk. Tot 4 betekent dat uw kind wel pijn heeft, maar dat het draaglijk is met de afgesproken pijnmedicatie. Een pijnscore boven de 4 betekent niet acceptabele pijn en dan moet er overlegd worden wat er gedaan kan worden. Niet acceptabele pijn betekent niet meer durven bewegen of hoesten door de pijn. Een behandeling betekent aanpassen van de medicatie zijn, maar misschien is uw kind ook angstig of eenzaam of gespannen en kan uw aanwezigheid of afleiding ook al voldoende zijn.

Voor de operatie (pre-operatief)

Uw kind wordt opgenomen op de dagbehandeling. Op de preoperatieve poli (POP) bent u al voor de operatie geweest. U heeft daar een folder meegekregen over het geven van paracetamol en/of diclofenac voordat uw kind naar het ziekenhuis gaat.

Op de dagbehandeling krijgt uw kind vaak nog een verdovende huidpleister op de hand voor het aanbrengen (vastzetten) van een infuusnaaldje. Dit zal niet bij ieder kind zo zijn. Alleen als het echt nodig is.

Bij het aanbrengen van een infuus maken wij in Ikazia gebruik van de Buzzy. De Buzzy is een apparaatje dat aan de arm van uw kind wordt vastgemaakt, zoiets als een armband of horloge. Bij het aanzetten gaat de Buzzy trillen. Er kunnen koude gelvleugeltjes onder de Buzzy geplaatst worden. Door de koude, het trillen en de afleiding van het kind worden zenuwbanen die pijnprikkels doorgeven gedempt en wordt er minder pijn ervaren.

Het aanbrengen van een infuus gebeurt op de holding, De holding is de ruimte net voordat het kind de operatiekamer op zal gaan. Op de holding bent u als ouder nog aanwezig bij uw kind. U blijft bij uw kind totdat het in slaap wordt gebracht. De verpleegkundige weet wanneer u weer bij uw kind mag zijn. Uw kind is uw en ook onze prioriteit.

Pijnmeting na de operatie (post operatief).

Na de operatie wordt pijn op vaste momenten gemeten:

- direct na de operatie, op de uitslaapkamer.
- op de verpleegafdeling, wanneer uw kind terugkomt van de uitslaapkamer.
- vervolgens minstens een keer per dienst tijdens het verblijf op de verpleegafdeling.

Zenuwblokkade

Verder zijn er nog een aantal speciale manieren om de pijn tijdens en na de operatie te verminderen. Dit kan door een prik bij een zenuw of in de rug. Dit wordt een pijnblokkade genoemd. Bij kinderen wordt zo'n prik meestal uitgevoerd als ze al in slaap gebracht zijn op de operatiekamer en dus niets merken van die prik. De anesthesioloog bepaalt of zo'n zenuw/pijn-blokkade geplaatst gaat worden. Ook kan de wond door de dokter die de operatie uitvoert met een plaatselijk verdovend middel ingespoten worden.

Pijnbehandeling na de operatie

Na de operatie krijgt uw kind op vaste tijden pijnstillers. Deze pijnstillers kunnen in de vorm van een tablet of een zetpil toegediend worden. Is uw kind allergisch of overgevoelig voor één van deze pijnstillers, wilt u dit dan bij aanvang van de opname aan de verpleegkundige doorgeven? Het innemen van pijnstillers op vaste tijden kan pijn voorkomen en is de basis van de pijnbestrijding na de operatie. Aan de hand van de pijnmetingen controleert u samen met uw kind en de verpleegkundige of de pijnstillers voldoende werken.

Extra pijnstilling na de operatie

Blijken de pijnstillers die op vaste tijden voorgeschreven zijn de pijn niet voldoende te onderdrukken, dan kan de verpleegkundige de pijnstilling aanpassen. De extra pijnstilling krijgt uw kind vaak aanvullend op de pijnstillers die op vaste tijden worden gegeven. Bij grote operaties zal dit vaak morfine zijn. Er zijn twee mogelijke manieren van toediening bij kinderen in dit ziekenhuis:

Via de infuuspomp of via de PCA-pomp. Hieronder ziet u het verschil.

1. Infuuspomp:

Uw kind krijgt in dat geval een infuus in de arm. Daarop wordt een infuuspomp aangesloten. Via de infuuspomp krijgt uw kind de morfine continu toegediend.

2. PCA-pomp:

PCA is de afkorting van 'Patiënt Controlled Analgesia', in het Nederlands 'Patiënt Gecontroleerde Pijnstilling'. Bij deze vorm van pijnbehandeling kan uw kind zelf bepalen hoeveel pijnstilling het krijgt. Uw kind krijgt een infuuspomp die aangesloten is op het infuus. Hieraan zit een kabeltje met aan het eind een bedieningsknop. Na de operatie krijgt uw kind deze knop in de hand, zodat het zélf pijnmedicatie kan toedienen op het moment dat de pijn opkomt. De infuuspomp wordt zo ingesteld dat uw kind nooit te veel pijnmedicatie kan krijgen. Bij een druk op de knop hoort u ook een kort piepsignaal. Belangrijk is dat voor de veiligheid van de pomp alleen uw kind zelf de pomp bedient!

Toename van pijn tussentijds? Overleg met de verpleegkundige

Zoals al eerder aangegeven, wordt de pijn geobserveerd en uitgevraagd. Aan de hand van de pijnscore past de verpleegkundige de pijnstilling zo nodig aan. Neemt de pijn tussen de meetmomenten toe, dan is het belangrijk dat u of uw kind dat aan de verpleegkundige vertelt. Zo nodig stelt de verpleegkundige de pijnstilling dan opnieuw bij. De pijn mag uw kind in ieder geval niet te veel belemmeren in het bewegen. Heeft uw kind een buikwond, dan mag de pijn uw kind ook niet te veel beperken bij het goed doorademen en het zo nodig ophoesten. Aarzel daarom niet om met de verpleegkundige te overleggen wanneer de pijn toeneemt.

Veelgestelde vragen

- **Krijgt mijn kind na de operatie morfine?**

Nee, dat is afhankelijk van de ingreep.

- **Wat zijn opioïden?**

Opioïden is een verzamelnaam voor alle morfine-achtige middelen.

- **Raakt mijn kind verslaafd aan de opioïden?**

Nee, want uw kind krijgt dit middel maar voor een hele korte periode, misschien maar eenmalig, of 1 of 2 dagen.

- **Hebben opioïden bijwerkingen?**

Ja, uw kind kan er mogelijk misselijk van worden of jeuk krijgen of het kan zich slaperig en suf voelen. Als dat zo is, vertel het dan aan de verpleegkundige.

- **Mijn kind heeft een (PCA) pomp gekregen. Hoe lang blijft de (PCA) pomp aan?**

Meestal heel kort, dus een, twee of drie dagen. Tegelijkertijd wordt er met een andere pijnstillers gestart. Nadat de PCA-pomp of de gewone pomp gestopt wordt is er al een andere pijnstillers ingewerkt en is de PCA-pomp of de gewone pomp niet meer nodig.

- **Kan ik voor mijn kind op de knop drukken als hij/zij het niet begrijpt?**

Nee, de PCA-pomp is echt alleen veilig in gebruik als het kind er zelf over kan beslissen. Als dit niet goed gaat door welke reden dan ook is het beter om dit door te geven aan de verpleegkundige.

- **Kan mijn kind te vaak drukken en zo teveel morfine krijgen?**

Nee, de PCA-pomp is beveiligd. Dat betekent dat je wel kunt drukken, maar er komt geen medicijn.

Wanneer u of uw kind nog vragen heeft over de pijnbehandeling na de operatie of over de pijnmeting, dan kunt u deze aan de verpleegkundige stellen.

Let op: In deze folder staat informatie die belangrijk is voor u. Heeft u moeite met de Nederlandse taal? Lees deze folder dan samen met iemand die de informatie voor u vertaalt of uitlegt.

Please note: This leaflet contains information that is important for you. If you have trouble understanding the Dutch language, you should read this leaflet together with someone who can explain the information or translate it for you.

Dikkat: Bu broşür sizin için önemli bilgiler içerir. Hollandaca okumakta zorlanıyor musunuz? O zaman broşürü bilgileri sizin için çeviren ya da açıklayan biriyle okuyun.

Uwaga: Ta ulotka zawiera ważne dla Ciebie informacje. Masz trudności ze zrozumieniem języka holenderskiego? Przeczytaj tę ulotkę razem z kimś, kto przetłumaczy jej treść lub będzie w stanie wyjaśnić zawarte w niej informacje.

انتبه: هناك معلومات مهمة بالنسبة لك في هذا المنشور. هل تواجه صعوبة في اللغة الهولندية؟ اقرأ إذن هذا المنشور مع شخص آخر يترجم أو يشرح لك المعلومات.